

Redactiunea

se află în
lui Leopoldu Nr. 44.
nefrancate nu se primesc
nu mai de la corespondenții re-
zari ai „Federatiunii.“ Scrisori
nu se publică. Articoli tră-
ni nepublicați se voru arde și nu
mai la cerere expresa se returnă.

FEDERATIUNEA

Diurnal politici, literari, commercial și economici.

Appare Joi-a și Dominecă.

Invitare

de Prenumeratune la diariu

FEDERATIUNEA

Semestrul II. Iuliu—De-
cembre, 1874.

DDi prenúmeranti a caror prenumeratune espira cu finea lui Juniu, a. v. sunt rogati a-si reinnoi de timbrul prenúmeratunei, assemene si dobi d'a avé diariul nostru sè bine-
ca a se insinuá pana la 1/13 Iuliu, ru ca respectivii domni sè fia feriti eplacerile irregularitatii intru pri-
a diariului, éra administratiunea si
tur'a de complicatiunile, cari pro-
d'in intardisarea insinuatiunii.

DDi prenúmeranti, cari remasesse stantia cu pretiul, sunt rogati voiesca a-si refui cátu mai curându telele, cà-ci administratiunea dia-
ui intimpina mari greutati d'in caus'a padirei restantielor.

Adress'a (numele, locuint'a si post'a ma) sè ni-se comunice legibilu si ac-
stu, ca sè se incungiure ratecirea ocolitur'a esemplarielor, ce totu
un'a se intempla cu adresa gresite. Vechii prenúmeranti voru face bine
pî adressesle loru litografate pre-
muniunile postali.

Pretinu a se vedé in frontispiciul
lui.

Redactiunea.

B.-Pest'a, 4 Iuliu 1874.
23 Juniu, 1874.

Victoria! Tisza a mantuitu statu maghiarescu, de tote necasurile, su-
natia maghiara au intarit' pre se-
pre „suferintiele“ natiunalitati, cari
fericirea afidescinsu de la Árpád, le-a
statu pentru tote timpurile! Asie li
are toturor diurnalelor maghi-
ari si maghiaro-judanesci cari vinu-
de asta-di a apretia discursulu
dep. Colomanu Tisza, ce l'a tie-
in siedint'a de eri a camerei de-
tilor din Ungaria, dreptu respunsu
ace-amarele adeveruri, ce au tre-
sè asculte de la dlu dep. Dr. Po-
lo, in siedint'a de alalta-eri. Si sciti
tre in ce modu, pre ce calle si cu ce
de miediulce au reusit u Tisza
e minuile de susu? Ecce pre-
cum s'a intemplatu.

La desbaterea generale a „novellei
orali“ dlu Politu tiene alalta-eri
discursu, de cari rare ori se potu audî
mer'a Ungariei, pledandu pentru
maghiaro-universale. Numitul de-
sttu arreta ratecirele legalatiunei un-
iuni, dovedesce tendint'a de a topî
millionele nemaghiareci in caza-
unei si nedespărtei natiuni ma-
re, arreta neindereptatirile ce indura
natiunalitatile si apoi conchide cu o lau-
che frachetia, cà „Ungaria séu va
Elvetia orientale, séu nu va fi.“ Di-
nulu dlu Politu face cea mai viua
prestiune; adeverurile rostite de din-
ti, cu voce inalta strabat pana la
michi, anim'a si spiretele domnilor
turbura si diurnalistic'a panmaghia-
re vede in dlu Politu pre „cellu mai
neculos agitatoru.“ Deci „pre elu“!
cine se s'apuce se palmuiesca ade-

verulu? Cine altulu de cátu marele li-
beral, cellu mai mare oratoru allu un-
gurilor — precum insii — si lu-nu-
mescu — carele crede a poté dovedi
chiaru că de doue ori doi suntu trei —
cine altulu de cátu dlu Colomanu Ti-
sza? Ei bine dlu Tisza este omu tare
essactu, deca s'apuca de ce-ve, apoi séu
o face séu o lasa, nu tandalesce. Omulu
ar' fi crediutu, că unu corifeu de atât'a
vedia, cerendu cuventulu la desbaterea
unui proiectu de lege de atât'a insem-
netate, va arretá cu deosebire bunetatea
séu renitatea acelui proiectu. Dar' pentru
dlu Tisza acest'a este lucru secundariu.
Caus'a principale, contr'a carei-a se
crede chiamatu a se luptá cu tote ar-
mele sofisticiei, este dlu Politu, suntu
natiunalitatatile. Deci dlu Tisza se sente
indetoratu a dechiará, că „in momen-
tulu candu domniele loru, maghiarii,
voru crede, că nu numai singurateci, ci
masse întrege suntu cari vreu se reali-
seze doctrin'a rostita de d. Politu, — in
acelui momentu ne vomu intelni in totu
casulu la Philippii“ — adeca ne vomu
bate, — apoi se apuca a insirá bunetă-
tiale, cu cari maghiarii au incarcatu pre
„nemultiemitorile“ natiunalitati, cari
— dîce dsa — au radicatu arm'a con-
tr'a eliberatorilor (!) loru, si cari ca-
diendu éra (se intielege in lupta
anunciata de dlu Tisza) voru remané
cadiute pana ce éra marinimosii ma-
ghiari le voru radicá! — Pre securtul
dlu T i s z a in „marele“ séu discursu
de barbatu de statu maghiarescu, dena-
tura assertiunile cari vre sè le combatta.
suspicuénza, repete a miia ora, că se
ataca intregitatea statului, fără a poté
dovedi: cu ce si prin ce? si in urma
amenintia cu — bataia. Pentru că totu-
si sè se arete cátu este de „moderatu“,
inchiaia apoi cu „rogarea“: că provocă-
tiunile sè nu scota cum-va din fire pre
parintii patriei, ca sè se abata de la ca-
lea dereptatei si a ecuitatei! ci sè cugete
toti, ce urmări au avutu totdeun'a lupt'a
intre frati, sè si adduca aminte, că acellu a
care li strica loru in acesta tierra si li
fabrica catene, insu-si se baga in elle.“

Pentru acestu discursu apoi „on-
rat'a casa“ si-esse din pele de bucuria;
aprobări, vivate, applause, ca si candu
ar fi cucerita acu — marea negra. Dupa
onorat'a casa veni apoi press'a, ca sè
vestesca urbi et orbi, că Tisza a desco-
perit pietr'a intelleptiunei, a mantuitu
tierr'a de pericolu ce-o amenintia si a
pusu tote la calle.

In aceste-a am arretatu onor. publicu
cetitoriu marele evenimentu allu dille-
loru acestor'a, despre care diurnalulu
„Reform“ dice că va in cald' intreg'a
tierra, numai cátu si acestu diuariu se
teme, că aceea caldura nu va tiené multu.
Remane, ca-si pana ce discursurile din
cestiune se voru comunicá onor. publ.
cetitoriu — sè facemu cátu-va refles-
siuni la celle intemplate.

Nu aprobaam amenintările, faca-se
acelle din ori care parte. Dar' apoi că
dlu Tisza sè-si uite de sene intr'atât'a,
in cátu sè storca complacarea celloru
mai bine de 400 de comilitari de
ai sei, prin vecinica suspiciunare si
batjocorile a celloru putieni deputati
nemaghiari si a natiunilor loru, si in
fine a amenintia cu bataia: ast'a este
mai multu de cátu efrontu. Pentru că
trebue mai multu de cátu efronteria,
pentru că cine-va sè dîca in fat'a lu-
mei, că natiunile nemaghiare fauresc
catene magiarilor. Asulta acolo! Dlui

Tisza et comp. nu-i trebue tendintie federalistice, dar' federalismulu loru cu
nemtii lu-suferere bucurosu pentru a supratisa pre majoritatile nemaghiare si
negermane, si totu-si aceste li fauresc
domnilor catene?! Dlu Tisza vede,
aude, cetercesc, scie, că ministru ungu-
rescu dechiara, cumcă novell'a electo-
rale trebue sè se croesca cum s'a
croitu, pentru natu i a l i-
t à t i , că aceste sè nu se pota
smulge, — scie că maghiari suntu cari
spunu fără resvera (vedi diurn. „Hon-
véd“ din sept. tr.), că institutiunea hon-
vedilor este necessaria contra na-
tiunalitatilor, — scie că nu pen-
tru indereptatfrea egale a natiunalitatilor
sau facutu legea de uniune, ci
pentru intarirea supremathei maghiare,
si totu-si cuteza a afirmá fără sfieila, că
mielul turbura ap'a lupului! Duce-ti-ve
amagitorilor! Ve cunoscemu liberalismulu, si nu este multu pana ce tota
lumea ve va cunoșce. Nu vi este voul
de dreptu si de dreptate, ci de supre-
matia, ast'a este indolul la care ve in-
chinati, ast'a o dovediti prin tote faptele
vostrè, si daca cine-va ve prinde cu mu-
sc'a pre caciula: inca voi de catra
padure!

Protestamu solenu, contr'a insinua-
rilor dlu Tisza si contr'a modului
dsale si a pressei maghiare de a atât'a
spiretele si a produce ne'ntellegeri in
tierra. Chiaru ca dinsulu nice noi nu ne
tememus de amenintările dsale, — ne
sentimtari prin dreptulu nostru, ce
aperâmu si-lu vomu aperá totdaun'a cu
tote armele si pre tote căllile legali,
chiaru daca Ddieu intr'atât'a ar orbî
pre contrarii nostri politici, că sè ne
amenintie in fapta cu baionetele filorul
si fratiilor nostri.

Salutamu pre d. Politu pentru bar-
batesculu seu discursu si dorimt se aiba
cátu de multi spriginitori.

Din pările diecesei Oradane alle
comitatului Satu-mariu

in 10. Jun. 1874.

Onorata Redactiune!

Atât'a celle scrisse de dlu Simeonu
Stanu in Nri 34. si 40. „Federat.,“
cátu si celle communicate in Nr. 35. prin
dlu „Publicola“ abatendu-se in unele
pările loru de la adeveru si ici cole
chiaru vatemătorie, nu le potem lassá,
fără a face la elle reflexiunile recerute
in interessulu adeverului si in parte
repatatiunei nostre.

Ve rogâmu dara etc. Primiti etc.
In Satumariu, 15. Jun. 1874.

Sinceri stimatori
(urmeza subscrecile a trei protopopi
si cinci preuti.)

(Observari, informatiuni, desluçiri, re-
flexiuni).

Cetindu adresă „unor intelleginti mi-
reni“ din Satumariu, publicata in nr. 34. si
apoi artic. pseudonimului „Publicola“ din
nr. 35. „Federat.,“ s'aru poté cugetă, că
pastorii sufletesci ai poporului rom. (preste
100,000 suf.) de pre territoriulu acestui co-
mitatu, sunt nesoc omeni ignoranti, nepesa-
tori chiaru si facia de interesele loru pro-
prie, „scopae dissolutae“, rupti in partide si
sciascuni, etc.

Subscrissii, in interessulu purului ade-
veru si pentru a chiarifica lucrul turbu-
ratu si mistificatiunile tendintiose incatenate,
ne sentimt necessitatii a face pucine obser-

Pretiul de Prenumeratune:
Pre trei lune 3 fl. v. a.
Pre siese lune 5 „ „ „
Pre anu intregu 10 „ „ „

Pentru Romani'a:
Pre an. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
Pre 6 lune 16 „ = 16 „ „
Pre 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. tac'a timbrale
pentru fiecare publicatune separa-
ratu. In locul deschis 20 cr. de linia.
Unu exemplar costă 10 cr.

vări si a da unele desluçiri pentru informa-
tiunea si orientarea multor-a, cari pot să
voru fi formatu in pripa pareri sinistre de-
spre clerulu rom. din comitatulu Satu-
mariu.

Cu „unii intelleginti mirenii“ d'in cot-
alu Satu-mariu si cu adress'a dloru nu
vomu a commora multu, că-ci suntemu de
accordu deplinu cu reflexiunile facute in
Nr. 37—38. „Fed.“ pr'in dlu protopopu G.
I. Pecurariulu, si ne inviomu prebuccurosi a
se consideră acelle ca dîsse si in numele
nostru. Apoi acelle predrepte reflexiuni nu
le vedemus de locu debilitate pr'in commu-
nicatule dlu S. Stanu din nr. 40. „Fed.“
Atât'a inse nu afâm superfluu a spune si
d'in partea nostra dlu S. Stanu, că clerulu
gr. cat., celu pucinu asî numitulu cleru
curat, fără exceptiune, de multu tempu do-
resce sinodele si inca miste, despre ce se
pote convinge Dlu S. Stanu et socii, de si-
voru revocă in memoria mai multe corres-
pondintie d'in diuariile rom., mai allessu de
la an. 1860. in coce, scrisse de preuti gr.
cat. d'in tote diecesele si d'in tote pările.
De atunci nu i-a venit neci unui intelli-
gentu mireanu a-si esprime, inca pe caliea
publicitatii dorint'a de sinode, pana chiaru
acumu dlu S. Stanu et socii. Noi li-espi-
memu si pentru sprinirea acesta de acu-
mu, recunoscint'a nostra sincera si bucur'a,
că voru a se interessa tandem aliquando si
de cause basericesci.

Acumu venim a cere pacient'a ono-
ratului publicu spre a ne poté occupa si eu
celle communicate, precum se aseredia, din
comisiune de dlu confrate Publicola.

In ante inse de a ni face reflexiunile
acelle, afâm necessariu pentru chiarifica-
rea lucrului si orientarea deplina a onor.
publicu cetitoriu, a enară pe scurt istori-
cul incidentului cu amestecarea comitatul-
ui in fipsarea competititelor preotiesci
gr. c.

Avenim in mana copia autentica a es-
trassului d'in processulu verbalu allu congrega-
tionei comitatense tenuute in 26. Faur. a.
cur., in care s'a ivit acesta cestiune fa-
tala, — prin urmare vorbim d'in acte.

In intellessulu acestui processu ver-
balu dlu Antoniu Papp, pretorele cercului
Baiei-mari cu script'a sa d'in 30. Jan. a.
c. face cunoscuta comitatului, că in cerculu
seu s'an ivit frecări si procese intre unii
preoti si poporeni gr. c. d'in dieces'a Gher-
lei, d'in causa, că preotii pretindu competi-
tiente de la popor dupa una schema noua
(din 1873.) publicata pr'in Ordinariatulu
Gherlanu, era poporul recusa; pr'in ur-
mare si ie de bunu pretestu dlu Papp An-
tal, de a poté face preotim'i rne, pre carea
de dragul mare o-ar manca se o pota,
intr'un picu de apa sarata; — se pune deci,
si cu unu fariseismu mascatu intreba de co-
mitatu, „că ore incurge-va le incassarea pre-
tenziunilor formate pe temeiulu unei scheme
neaplicabile pr'in Ministeriu si nepublicate
pr'in comitetulu comitatensu, de si acesta
schema se abate de la cea tiparita pr'in co-
mitatu in 1836?“

Comitetulu comitatensu decide, ca sche-
ma d'in 1836. propriamente addussa in usu
inca in annulu 1756. pr'in eppulu Muncaciul-
ui Olsavszky, să se retiparesca si publice
in comitat, era pretorii (zapcfii) să invi-
gileze cu tota rigorea a supr'a strictei ob-
servări a acestui schema.

In congregatiunea comit. estraordinaria
din 26. Fauru a. c. candu s'a pertractatu
acesta causa si s'a addusu acesta decisiune,
d'in intemplare nu a fostu de fată neci
unu preot rom. (!) d'in membru comitetului
comitatensu; daca sciemtu inse, că acesta
causa se va ivi si pertractă atunci, cu de-

buna sâma ne-amu fi infatiosat, — dar lucrului, bagu sâma cu intențiune, s'a tienutu in secretu. *) Astfelui s'a adusu decisiunea numita de nobis sine nobis, — si nămai la inceputul lunei lui Prieru a. c. năvenit u cunoscintia, ca fulge ulu d'in seninu.

Intru aceste se apropia 16. Prieru, terminulu congregatiunei ordinare de primavera; dar' d'in intemplare, său pentru că eră preapropate dupa serbatorile pascilor, neci la acăsta congregatiune nu se infatiosara numai chiaru doui preoti rni — membri (G. M. si G. L.) si unu mireanu. Ceidou preoti subscriseera si insinuara una motiune, in intellesefulu carei a se proiectasse pr'in densii, ca comitatulu sè se puna in contielegere cu ordinarietele concerninti pentru deslegarea acestei cestiuni, respective sè recerse pre Ven. Ord. ca sè faca scheme noue — correspundistorie cerintelor temporului modernu si cursului banilor, si mediulocindu aplacidarea acellor-a pr'in ministeriulu de culte, sè le communice pentru orientare si cu comitatulu, — si pana atunci inse sè-si suspinda decisiunea d'in cestiune, lassandu competitintele dupa usul si pracs'a de dieci de anni, si dupa unele ordinatiuni specifice eppesci. Proiectulu (bine motivat) veni in demaneti'a urmatoria numai de cătu la ordinea dillei. Lupt'a o sustinu singuru G... M... că-ci G... L... lipsi. Irratarea comitetului eră mare. Singuru comitele supremu se pareă a afă de juste moti-velo d'in proiectu si argumintele dlui G. M. si deci in unele puncte lu-partiniș. Ma- fiindu-că G. M. eră numai singuru luptatoriu pe langa proiectu, comitele supremu i-concesse, per exceptionem, in trei ronduri dreptulu d'a vorbi la acel'a-si obiectu. Oratorele intrebă intra altele: „Pentru ce me- sura inclitulu comitatul lefele si competitintele cu doue mesure? un'a d'in seculu tre- cutu si alt'a moderna? Care a cea drepta d'in elle... De ce vrea adeca a sustiné pentru preotii gr. c. mesur'a vechia de 118. anni, si pentru ce nu sustine si pentru ofi- cialii sei lefa d'in seculu trecutu? pre- candu p. e. unu jurassor avea lefa an- nuala 50 fl. si una parochia de cisme, — incătu fericitulu si gloriosulu Imperatu Iosifu II. intiellegandu in calator'i sa pr'in Ungari'a de la unu jurassor d'in suit'a sa căta lefa are, i-a respunsu: „ergo tu debes furari!“ — Pentru ce preotii gr. cat. d'in comitatul singuri sunt obiectulu interesarei si ingrigirei inelitului comitat? Pentru ce nu se mesteca comitatulu si in croirea com- petitintelor pentru preotii celoru-lalte con- fessiuni de pre territoriulu seu? — Nu cum- va comitatulu Satu-mariu voiesce a jocă fa- tia de pretimea gr. cat. rolulu de una mica Prussia?... etc.

Assertiunea oratorelui, că comitatulu nu e competentu a decide in cestiunea com- petitintelor preotiesci si celle doue intrebari mai de pe urma irritara, pre cumu audi- mu, forte tare pre mai multi membri de ai comitetului comitatensu, in cătu V. comitele Mauritiu Jékey, pe langa tote, că presiedinte — comite supremu dechiarasse discus- siunea de inchialata si caus'a de superata, pr'in urmare neci dupa una regula parla- mentaria nu mai avea dreptulu de a vorbi la acestu obiectu, totu-si, asic' dicendu preste voi'a presiedintelui, luă vorb'a, si respi- gandu in numele comitatului spresiunile, precumu dicea dsa, suspiciunatorie, alle dlui G. M. se opinti a demonstra contrariul, cu aceea sofisma, că nu ore care tendintia de persecutare, ci chiaru d'in contra, sincer'a iubire (udata cu lacrime de crocodilu) cătra pretimea gr. c. a indemnatum comitatulu a se ingrigi pr'in revalidarea si sustinerea schemei (abolete), ca sè nu se mai ivescă freclaru intra poporul si preotii gr. cat si asie sè na lenisce si pace intra fratii de tote confessiunile.

Resultatulu luptei a fostu, ca motiunea dlora G. M. si G. L. sè se predeie comis- siunei permanente, ca educandu-o in combina- tione cu nou'a schema strapsa pre-

*) Secretu nescoretu, dar cum se pota că d'intre membrii rom. ai comitetului sè nu se affle neci unul la adunare? Apoi ce ne totu plangemu in contr'a desconsiderarii, candu acestu pechatu in contra-ne lu comit- temu antău noi insi-ne.

Red.

langa o transcriere de la ven. ordinariatu Gherlanu si addusa in acea siedintia la tapetu, sè refereze si sè-si dea opinionea despre ea in congregatiunea venitoria (la toamna); ce sè fia inse pana atunci nu s'a edisau, ci notariul primariu comitatensu intrebatu in privatu de dl G. L. disse sè ne tienemu de usu. — Preste aceste fasse a trecutu si in acestu stadiu se afia cestiunea acest'a la comitat.

Acumu vomu reveni la celle scrisse de confratele Publicola pre care lu-intrebămu fratișee: pentru ce tinde dsa, a turbură intiellegerea si armonia, care există in clerulu rnu Satu-mareanu? si de cari daruri divine avomu cea mai mare necessitate, de voimur a face ce-va in interesulu comunu pre terrenulu naționalu si basericescu. Pen- tru ce cauta D. Publicola, a afă chiaru si in conferint'a pretimei, despre care serie scrisiuni si partide, candu acolo nu au fostu?

Pretimea rna Satu-mareana appartie- netoria de dioces'a Oradana a fostu tie- nute inca una conferintia in luncile din urma anului trecutu, allu carei obiectu principiu- palu a fostu votarea si substernerea unei adresse de bineventare nouului eppu dieces- sanu, precum si altele pregatiri si unele con- tiellegeri. Decurgandu aceea conferintia in cea mai buna armonia, in urma se adusse si aceea decisiune, ca clerulu Satu-mareanu se astorne Pr. S. Salle, nouului eppu, dupa assediarea sa in Orade, unu memorandu cuprinditoriu de dorintele, asteptările si sperantile clerului, — era nu, precum vrea a sci dlu „Publicola“, ca unu respunsu la „primulu pastoralu“ allu P. S. Salle, că-ci pastoralul său literale de introducere inca neci nu erau niceairi, nefindu inca instalat Eppulu. — Pentru acestu scopu au fo- stu provocati toti preotii presenti, ca pre una alta conferintia fitoria, pusa atunci in prospectu sè elaboredie proiectu pentru me- morandulu cestiunatu.

Incidentul cu schem'a stolaria dede ansa spre conferint'a pusa in prospectu, care s'a si conchiamatu prin Rds. Archidiacou Tom'a Sierbanu pre 30. Apr. a. c. in cetatea Satu-mariu. Despre acesta conferintia si despre obiectele ei voiesce a referă dlu Publicola; dar spiritul seu, i-dede indemnul de a face intortocari si mistificări compromititorie! pentru-că intru adeveru nu ni potem intipui ce motivu va fi avutu dsa de a denatură adeverulu, a scrie visiuni, că-ci noi cei subascasi inca amu partecipatu in conferint'a cestiunata, si amu petrecutu cu atentiu totu decursulu ei, — dar cauta sè spunemur sinceru, că multe d'in celle scrisse de dlu „Publicola“ nu s'a intemplatu acolo, acelle sunt numai vi- siuniile dsalle. Conferint'a a decursu, pre- cum si insu-si dlu „Publicola“ recunoscemai la inceputulu articolului seu, „in ordine si cu cea mai perfecta iubire fratiesca,“ era noi mai adaugem: si in cea mai buna con- tiellegere, fara de neci una disputa apriga. — Dupa deschiderea inadintata prin presiedinte numai de cătu s'a decisu a se face in cestiunea acăst'a una representatiune la Pr. S. Sa Eppulu diecesanu, cerendu-i in cau'a acest'a parintesc'a ingrigire, — era alt'a la comitele supremu si comitatulu comitatensu, dechiarandu cu totu respectulu, că pretimea gr. c. nu recunoscem comitatului dreptulu de a fixa scheme pentru proventele be- neficiatilor beserecesci, si prin urmare nu primesc decisiunea in privint'a schemei desu amintite.

Dupa aceste, avendu doui preuti de in- demana doue proiecte de scheme, se luara aceste la revedere si afandu-se d'in elle un'a mai accommodabila si mai detaisata, dupa unele modificări se primi cu unanimitate, fara ca sè-i fi plesnuit cui-va prin minte, cu atâtua mai pucinu se fi fostu vorba că cele doue proiecte de schema representa doue partide, precumu visedia dlu „Publicola.“ — Numai de cătu dupa aceea se revocă in memori'a celoru presenti decisiunea conferintei precedente de a se substernere Eppulu diecesanu unu memorandu pusu in pro- spectu in aceea conferintia, si fiindu intrebatu cei presenti, de are care-va vre unu elaboratul pentru acestu scopu, numai singuru d. G. M. produsse unu proiectu de memorandu, ce-i avea indemana.

Aci d. „Publicola“ era-si a avutu (in-

articolulu său) visiuni, că-ci amintesc de doue partide cu doue proiecte atunci, candu neci o partida neci unu proiectu nu a fostu altul, afara de acestu unicu allu dlui G. M., carele la dorint'a generala cointinu-se prin auctorulu său, fu ascultatul de toti cu cea mai mare atentiu si primitu in tote punctele sale cu unanimitate. Auctorulu inse, fiindu-că avusse tempu scurtu pentru elaborarea lui, voi a se considera proiectul sau numai ca unu substratu de materia pentru memorandu, lassandu in voi'a dloru notari de a face modificări in stilu. Punctele memorandului inse s'a primitu si statoritul de conferintia cu unanimitate (numai chiaru la p. 11. d'in schitiarea dlui „Publicola“ si a facutu unu dnu prot. emer. observarea, că aru fi bine lassat la o parte). Neci dlu Publicola, neci altul nime nu a combatutu proiectul, său punctele lui, cu atâtua mai pucinu s'a produsse cu vre unu contra proiectu.

In Nr. 36. „Fed.“ d. „Publ.“ promite că in scurtu va da publicitatii memorandulu d'in cestiune. (Memorandulu s'a publicat in Nr. tr. si on. cetitorii voru judecă a supr'a celoru inpartesite de D. Publicola.) Despre celle ce le adauge d. Publicola sub asterisecu inca nu mai scie nime nemica, afara de dsa, carele inca va fi cugetat numai mai tardiu intru sine asié ce-va, si apoi si-a datu fantasi'a sa de bani gat'a. D'in testulu memorandului, onor. publicu cetitoriu se va convinge, că cu motivarea puntului I. d'in acellu-a, nu s'a oprit proiectul numai la Tridentu său si la Flo- rentia, ci a mersu pana la simbolulu apostolicu, si cere sinode pre temeiu credin- tiei intr'un'a, santa, sobornicea si apostolica besereca; era in cătu a citatul pasagie si d'in conciliulu Tridentinu si de la Leona a tinsu a dice că insa-si Roma, cu care suntem uniti in creditia, si pre carea unii o credu contraria disciplinei basericei nostre, inca dispune a se tiene sinode. Argumen- tul acestu-a ni se pare forte la loculu seu. Insu-si D. Publicol'a se contradice candu dice: „proiectul acesta esprimentu pana la evidentia sentiu'l commune al lui conferintie i, s'a primitu d'in amendou'e (era-si doue?) „d'in tote pările“. Ipsissima verba Pu- blicolae. Cine pote, se venia in curatul cu tendint'a dlu Publicola, dar noi i-spunem verde, că nu o intiellegem.

Mai avem inca a reflecta pre scurtu numai la unu cuventu scapatu de dlu Pub- licola. Dice adeca, că a scrisu articolu sau d'in comisiune. Erte-ne a-lu intrebă: d'in a cui? Că-ci conferint'a a datu comisiune notarilor sei, ca sè publice simplu- mente numai memorandulu carele avea sè fia in unele puncte alle sale ca unu echo allu articolului despre administrarea funda- tiunilor diecesane, publicatul inainte de acea in „Fed.“ — Că in specie dlu Publicola avutu-a de la cine-va comisiune său ba, nu scim; aceea ince o scimu si suntemu detori a-i spune dsalle, comisiunea conferintei nu l'au inarcinat sè fia, in numele ei, apoteos'a dubia a fericitului Eppu Szilágyi, neci sè dee sfaturi Eppului Că-ci in cătu cugetămu noi, Pr. S. Sa de are lipsa de informatiunile si evaturile clerului seu d'in pările Satu-marene, aceste se cuprindu in insu-si memorandulu amintitul, si la casu de nevoia credem, că le va cere si făra a intrebă pre dlu Publicola.

Inchișamu adressandu-ne dlu Publicola si altoru-a, căroru se cuvinte roga- rea, ca sè lasse mistificările, scrisiunile, ur'a personala, invidia si neinerdere, că-ci ceretatu-ne-ai Ddieu cu alte necesuri de ajunsu. Sè fiumu cu incredere imprumutata sè sustienemu, sè nutrimu bun'a intiellegere că-ci toti avem unulu si acelui-a-si scopu care numai in buna intiellegere lu-potem' ajunge. Concordia res parvae cresunt, discordia etiam maximas dillabuntur.*)

Mai multi preuti Satumarenii
din diecesea Oradana.

*) P. S. Audim, că Pr. S. Sa Eppulu Gherlei a esmisu pre unu capitulariu d'in gremiu, spre a tieni cu pretimea si mirenili Satu-mareni ai diecesei Salle conferintia in cau'a „schema“ si că acea conferintia s'a si tienutu in commun'a A'pa. Despre resultatulu ei credem, că voru comunică-

Istori'a Revolutiunii Romane De La 1821.

Cei carii s'occupa cu literale, sci- si artele se 'mpartu in doue categorii. Unii le privescu ca simple instru- ca ornamentatiuni prin care credu ca voru atrage mai cu inlesnire atentiu- blicului si dobandi unu locu mai co- in societate. Acesti-a au fostu califica- esplotatori său ca amatori de litere, si arte. Operele loru potu se place pot- distraga, dara numai atatu.

Altii, domniti de idee inalte, pe- de simtieminte poternice — nationale umanitare — nu vedu in litere, sci- arte de cătu mediuloculu d'a-si resp- acelle idee, d'a-si satisfac acelle nobile timinte. Numai operele acestor-a facile de lumina pentru una societate, mai print'loru labore se redica că- trăptă, pre care omenirea, suindu-se la- timi infinite, pôte se devina din ce in mai multu domn'a lumii, sè s'apropie creatorie si sè se formeze in adeveru tipulu si assemenearea lui.

Acesta divisiune una data stabili- vomu arruncă una rapeda privire as- fasilor prin care — in cursu de preste- seculu si dinmetate—trecu la noi sci- iunti luata in acceptiune generale — si a su- apostolilor carii o conservara, o propa- si o inflorira.

Mironescii si Cantemirii ultimii apostoli ai sciintiei romane in de Fanariotii: cu intronarea regimelui storu-a sorele ei appune, altariele i- se ramă, templele i-se inchidu. Una ta- incepe a respondi unu mirosu strain- aici timpi de amaru si umilire.

Cu tote acestea vitalitatea natumii manu s'a probat prin infruntarea alt- secul de calamităti, de aspre vicissitudi- de grelle incercări. Nabasite, sugrumate intr'ună parte, radiele luminei si silini- patriotismul tisnira dintr'alt'a, chiaru colo de unde nu s'ară fi acceptat cu-

Pre candu scoalele nationale dispara- cu totul, pre candu insa-si limb'a eră- nintiata d'a fi gonita din caminele familie Samuele Miculu, Sîncai, Pe- Maiorul, Cichindelu Lazaru reaptindu- viguros'a-le suflare, sacru locu allu sc- pre altariu romanismului Istrabatu patii si in mediuloculu grecismului ce des- in micle principate de la Dunare, des- consciintia nationale, arruncă seminti- gressului si passionéza pre Romani pe- scientia, radica si relua vechiul locu m- tatu intre natunile europene.

Era si timpulu, — căci miscarea- dussa in occidente, incepusse a avea si- pra-ne ore care inriuriri bine-facetoris- piratiunile incepussera a se manifesta dejă Ión Văccarescu strigasse:

Veniti sè ne statuim
Ce-aru trebul, cum sè fimu!

Căti-va adeverati boieri, ca Go- cii, Campinenii, Văccarescii, Iaceni- favorisara, prin predispusi- loru, devotamentul lui Lazaru, alle- silintie adi le bine-cuventămu.

Moroiu, Asache, Eliade, nariu si altii fura discipulii lui zelot- toti — invetiatori si scolari — prop- religiunea nationalitatii si pusera funda- tele unei scole in adeveru romane.

Dupa dinsii urmă una noua genera- care, cu Gr. M. Alessandrescu, N. Balcescu, V. Alessandri si ma- neru D. Bolintineanu — ca sè nu pre cei mai distinsi — facu sè se- c'aventulu si destullu de poternici, currendu vomu ajunge sè nu mai si- nimicu de invidiatu — pre terrenulu- iei literarie—societatilor ce ne incon-

Din nenorocire ince, dupa cei din- misicarea intelectuale la noi, déca- fi periclitata ca in timpulu Fanari- cellu pucinu va devia astu-felul, in c- tersele, sciintiele, artele paru a devin- unu instrumentu, occasiune de resa- ornamente de parada.

cei chiamati spre ce i-si rogămu, că- orulu si de interesu commune. (Pan- nime. Red. „Fed.“)

Noi adi ne vomu propune a cerceta de acestei stari de lucruri ca, din inimintele trecutului si prin cunoscerea atei relleloru, se indicam si remediele ce. Cuadrulu unui articolu de felu-ma nu ne permite a intră in aprofun-unui punctu atat de important.

Scopulu ce ne amu propusu adi e d'a-uge acesta stare de lucruri, d'a stringe cu gratitudinea celor pe cari nu i-a inca boli ce bantua la noi, d'a sa cu simpatia pe pucinii barbati cari — ergia ce le da cultulu nationalitatii — nsacra totu timpulu si tote poterile ca scutire din spatiu in care jacemu, se demne a cunoscere trecutulu, cu bunele rellele ce va fi avutu.

Printre acesti-a, primulu locu l'occupa eru-d-lu Hasdeu, care lucrera d'f si nöpte la oparea dovediloru prin care satesta trecu si — ca pionarii ce desfacu de lava ve- monuminte din Pompeii si Erculanu silescu cu staruintia a curati limb'a ma da lav'a limbeloru straine, a culege rganisá tote elemintele ce au se reconis marea nostra istoria nationale.

C'una iubire totu atat de filiale d-lu D. Aricescu se sill, pre catu i fu cu po-la, s'adune din gu'a celor ce mai scu si din archivele loru, narratiunea loru si documintele relative la miscarea nului Tudor, eroul si martirul indicarii drepturilor si essintintei nostre male.

D-sa ne dede acum, subtu titlu de or'a revolutiunii romane de la 1821, "matulu studiilor si investigatiunilor si laboriose despre epoc'a illustrata prin 1821. *)

"Rom."

Camer'a deputatilor Ungariei.

Sedint'a de la 25. Juniu 1874.

Presedinte: Perczel. Notar: Mihályi, Szenczey si Beöthy. — Din partea guv. L. Bittó, Szapáry, Pauler si Ghyczy.

Dupa autenticarea protocollului din sedinta presedintele presenta petitiunea coti Heves pentru modificarea novellei oratorie.

C. Tisza interpelledia pre min. de in privint'a dispusetiuniloru sallu in inti'a institutelor de correctiune. Dintiunea acesta da una potere absoluta morelui reg. era contra procedurei lui este apellare — conformu ordinatiunei cestiu. Intréba deci pre min. cu ce poté motiva ordinatiunea sa, care da re escessiva procurorului reg. asupr'a dentilor de multe ori nevinovati? Min. l'ler privindu impregiuru si vediendu, membri partirei deschiane sunt in numicu de facia — amena respunsulu. Szenczey referintele comis. centr. data proiectul de lege pentru modifi- art. de l. V. 1848. din Ungaria si d. l. II. 1848 din Transilvania.

La ordinea dillei este desbaterea constativa a proiectului de incompatibilitate. La §. 2. care eschide pre omenii din stat, marina si de la militie (honvedi), sunt in servitul activu — I. Helfy una mare injustitia facia de ei, ne-pentru camera si nefericire pentru. Insemna mai departe, ca f. acestu-a perflui, pentru-că membrii armatei sunt incompatibili prin regulamentul datu de imperatulu, cu vatemarea drepturilor constitutionali, si candu protesteza in acestei procedure, provoca pre min. si se servésca de tota influența sa cu aperarea drepturilor de constitu-

Madarász este de acordu cu antevoritorulu cu privire la passagele din urma sallu, dar nu aprobeaza punctul primu vorbirea lui, si deorece militile sunt si supplementul armatei commune, care face juramentu eschisivu pre constitutiunierii — presenta modificatiunea urm. mandatului allu doile p. a) din §. 2. se afara." Referintele L. Horváth supe testulu originalu. — Nedeczky la testulu primu din p. a.) propune urm. asu: „Afara de ministru si secreta-

riulu de statu." Majoritatea primesce testulu originalu.

La p. b.) din §. 2. Somssich observa ca proiectulu e forte essageratu, deorace eschide in person'a arrendatorilor de stat una classa considerabila, propune ca cuvintele p. b.) „fundatiunile, bunurile ce stau sub manipularea guvernului" — se se lasse asara.

Vidliczay face attenta camera ca incompatabilitatea arrendatorilor este pre-veduta si in legea communală, si daca este ratiu pentru eschiderea loru acolo, aici este si mai mare. De altmintrea p. b.) nu dispune intr'unu modu precisu, deci propune a se adauge cuvintele: „subarrendatorii, im- poternicitii, insarcinatii arrendatorilor si subarrendatorilor in privint'a manipularei arrendezi."

Wahrmann este cu totulu in accordu cu propunerea lui Somssich, era daca nu s'aru primi, propune urmatorulu adauisu la p. b.) „Regul'a acesta nu se estinde asupr'a acelioru-a, cari au facutu obligatiunile loru inaintea sanctiunarei legei acestei-a, si nu sunt in restantia cu summ'a de arrenda." T. Péchy propune cu totului altu adauisu. „daca summ'a de arenda nu e mai mare 800 fl." Erkóvy tiene de adeverata injuria propunerea lui Somssich, recumandanu acceptarea testului orig. Csanády y primesce propunerea lui Vidliczay.

B. Máriássy sustiene testulu orig. amintindu, ca parlamentarismulu nu este amenantiatu de cătra reactiune, ci de domnirea de clasa. Csernátony primește parerea comis. centr. — Zsedényi este pentru propunerea lui Somssich.

Irányi propune respingerea propunerilor presentate si recumenda acceptarea testului orig. — C. Máriássy spre linis- cirea opiniunei publ. sustiene testulu originalu. — Majoritatea primesce neschimbaturu testulu orig.

Tavazzi propune unu p. (c.) nou, care eschide si pre acci-a, cari ieu in arenda ce-va de la statu. — Szederkényi tiene de ridiculosa essagerarea pana la extremitate. — Csanády nu consumite cu antevoritoriul, ci sustiene propunerea lui Tavazzi. Majoritatea — dupa vorbirea referintei — primesce testulu orig.

La p. c.) Paczolay nu intellege cum poate fi vorba aici despre proprietarii statu-nilor de posta, cari stau sub potestatea guv. — Ellu nu voiesce a face deschidere intre functionari si functionari, deci propune lassarea punctului c.) de la cuventul „mai departe." Horn tiene de lucru neinteligibilu eschiderea actiunariilor si contraria mintei sanetose, deci propune urm. testu: „Intreprindetoriul, care stă in inviola cu guvernul, afara de proprietarii statu-nilor de posta." — Majoritatea primesce testulu orig.

La p. d.) Szederkényi nu intellege pentru ce facu comis. centr. exceptiune pentru dirigentele institutului fondiaru. Cere stergerea alineatului allu doilea. — Paczolay partingesce pre antevoritoru. — C. Tisza sustiene exceptiunea, de orace institutului din cestiu n'are intreprindere de castig, si asiá nu cade sub categori'a celorulalte institute.

E. Simonyi are doue modificari la punct. acestu-a. Una convine cu cea prezentata, catu pentru cealalta, nu se affla miscata de argumintele lui Tisza. — Daca ar fi vorba despre avantajul institutului — dice — n'asiu vorbi in contra, dar este vorba de unu omu moritoru si nu de institutu.

Ellu nu vede destingere intre diriginte, si diriginte, si asiá nu intellege privilegiul. — Mai departe la p. d) propune elassarea cuvintelor „stabilitu seu durabilu." — A. Pulszky propune, ca in sirulu allu doilea din p. d) inaintea cuvantului „institute de bani" se se puna „infinitate pentru castig." — Móricz este pentru testulu orig. — L. Tisza facia de Pulszky obersava, ca daca s'aru schimbá statutele institutului fondiaru, si-aru perde calitatea sa. Partingesce testulu.

B. Máriássy voteza pentru testulu. orig. I. Horváth springesce propunerea lui Paczolay. C. Máriássy primește propunerea lui Pulszky. Majoritatea primesce testulu orig.

La p. e) Paczolay are doue obser-vatiuni. Inainte de tote intreba ca óre cam-mer'a nu fu constrinsa la crearea legei prin aceea impregiurare scandalosa, ca mai multi dintre dirigenti a cälliloru ferr. occupa locu intre legiferenti. Deci nu vede pentru ce se procedem aici mai moderat, decat facia de functionari.. Propune ca dupa cuvintele din alinea prima p. e.) „si functionariulu" se se adauge „precat tempu canalulu séu cal-lea ferr. se bucuria de garanti'a statului." Cellealte sîre dimpreuna ca alienatulu allu doile se lasse a fara.

E. Horváth vorbesce totu in sensulu acestu-a. C. Tisza — ca membru allu comiss. — primește stilisarea acesta a punctului. — Dupa parerea lui pro-jeptulu procede forte correctu candu eschidere consiliarii diregenti dar eschidere concessionarilor in forma acesta vede a fi — una injustitia, era daca camer'a nu voiesce se tréca preste termene correcte, adduca decisiunea, prin care se se eschida toti consiliarii diregenti ai canaleloru si cälliloru ferr., care au garanti'a, séu ajutoriulu statului.

E. Horn primește alienatulu primu dupa testulu orig., era facia cu alienatulu allu doilea, primește propunerea lui Paczolay. — Vidliczay doresce sustinerea punctului allu doilea, numai cu urm. adauisu: „La casu de renunciare, seau de transcriptiune a concessiuniei si candu nu se mai servescu de ea."

La votisare alineatulu primu din p. e) se primi dupa propunerea lui Paczolay, era allu doilea dupa a lui Vidliczay.

La p. f) din §. 2.: „pensionatulu coronei," Csiky doresce se se modifice in: „pensionatulu coronei si statului." Hedry voiesce se vorbesca, fiindu inse tempulu inaintatu siedint'i se redica la 2. d. m.

Sedint'a de la 26. Juniu 1874.

Presedintele Perczel deschide siedint'a la 10 óre din dì. Dupa autenticarea protocollului din sed. trecuta, pres. annuncia, ca dep. L. Simonyi cere concediu pre 4 septemane pentru restabilirea sanetati. I-se dà. Mai departe presenta representantiunea cotelui Torna in privint'a pretensiunilor de statu.

Ugron intreba pre min. de resbellu, pentru-ce nu organizáza honvedismulu in corpuri si divisiuni, pentru-ce n'au esecutatu §. 56. art. de l. 40. din 1868, care-lu in-druma la presentarea unui proiectu despre arruncarea si adunarea provisiuniei?

St. Domahidy interpelledia pre min. de financie. „In tote dillele sosescu — dice interpellantele — plangeri contr'a sistemului de esecutori, deci intréba pre ministru, vre se insarcinedie cu incassarea restantielor de dari organele de administratiune publ. din cote si orasie, inlaturandu organele insarcinate pana acum cu acesta functiune?

Min. Treffert presenta reportulu seu despre starea instructiuniei publ.

La ordinea dillei e desbatterea conti-nuativa a supr'a proiectului de incompatib. — E. Hedry presenta unu §. nou, care ar fi se urmeze dupa allu 2. — §-lu e urm. „Deputatulu nu pot fi alessu de functionari — afara de comite supr. — dupa depu-nerea mandatului seu in tempu de unu anu, era tote allegile contr'a §-lui acestui-a se considera de nulle." Majoritatea lu-respinge.

La §. 3. Functiunea preutilor cat. aten-ndandu de la denumirea eppiloru si asiá fiindu incompatibile cu mandatulu de deputatu Deák — propune, ca p. b) din §. acestu-a se modifice in modulu urm. „Preutii be-sericei, care nu se bucuria de autonomia si calugarii" Preut. Boltizár nu primește modificatiunea, de órace si preutulu tocmai asiá suportu sarcinile tierrei ca si ceilalti cetatieni, dupa parerea lui preutimea cat. a tinsu tot-deun'a la sustinerea constitutiunei. Ellu nu eschide preutii, dar neci calugarii de la deputatia, pentru-că promissiunea de ascul-tare mai mariloru bes. nu se estinde si asupr'a politicei. — Propune elassarea p. b.)

Szilády face unele observatiuni la propunerea lui Deák. Crede cumea D. facu propunerea sa cu o naivitate fort, mare — candu crede, ca va fi primitu de camera, dupa intemplamintele sunt acum 4 dille. Doresce se se faca assemene propunere, dar nu

asiá de compromisitoria pentru preutii protestanti; pentru-că preut. prot. na pretinsu neoi data privilegie. Daca se va propune, ca toti preuti de tote confesiunile se fie incompatibili, si ellu va fi de accordu, dar propunerea lui Deák nu o poate primi.

Bobory amintesce, ca dupa functiunea lui de pana acum'a ca deputatu, nu va crede nimene, ca va vorbi pro domo. Ellu nu vre a se eschide preutii, pentru-că acestea cunoscu mai bine poporul. Prin propunere vede attacata preutimea cat. — Scopulu proiectului din cestiu este a eschide pre acci-a, cari depindu de la guvern. Nu e mirare, dice ca boserie a cat. nu e auto-noma, candu min. cultelor si instruct. p. impartiesce mai multe parochie, de catu insi-si eppii. Mai departe 250 posturi de canonici depindu de la guvern si de la cari depindu sute si sute. Nu se poate nega, ca preutulu nu depinde de la guv. Sunt titluri sunt distinctiuni, prin cari guvernul si-i obliga pre preuti. Modificarea lui Deák lu-face attentu, ca preutimea cat. care e atat de puternica, neci asta-di n'are auto-nomia, ci depinde de la guv. Deci presenta unu proiect de resolutiune: „Camer'a in-druma pre ministeriu, ca pentru organisa-re autonomica a preutimoi cat. se faca dispu-setiunile necessarie in tempulu celu mai scurtu." Preut. Lukácsy nu se provoca la meritele preutimoi cat. dar nu poate lassá fara observatiune assertiunile lui Deák. Se provoca la Bobory, care de si membru allu opposi-tiunii si ca unul care au luat mare parte ni imtemplamintele din 48, — redobandu parochia perduta, precum si titlulu de protopopu. Tiene de contrariu liberalismului adeveratu eschiderea preutimoi. — Bobory observa, ca eppulu seu nu i-a restituuit parochia, neci i-au datu titlulu de protopopu.

Mocsáry saluta cu bucuria proieptulu, dar nu voiesce a stricá resultatul bunu prin essagerari. Observa ca disputele de pan'acumu se refereau la allu, „mieu" si „teu," acesta se vede si din testulu proiectului. Ellu crede cumea functionarii „allessi" de municipie, nu depindu de la guvern, prin urmare nu se poate justifica eschiderea loru; scopulu guvernului nu-e decat a si resbuná pentru eschiderea func-tiunilor „denumiti" de guv. — Dar este superfluu a adduce lege, ca functionarii nu potu fi deputati, pentru-că unu func-tiunari allessu de deputatu nu si-pote im-plini diregatori'a sa la comitatul, deci trebuie se abdica. Mai departe dice ca nu s'au in-templatu se se fia allessu deputati functio-nari inferioi aternati de la comitetule supr., acesta se intellege si despre profes-sorii de la scoale element. — deci propune eliminarea §-lui 3.

Pólya nu e in accordu cu antevoritorulu in caus'a functionarilor allessi, nu dora pentru c'aru depinde de la guvern, ci pentru gramadirea agendelor; de órace forte multi nu abdica de la diregatori'a loru. Si acum'a sunt deputati vprefecti, pre-tori etc. Nu voiesce a impartii nimenui pri-vilegie, ci se tiene strinsu de cuvintele te-stului. — Almássy este in contr'a eschiderei preut., de órace daca e vorba de presiunie, aceea eșiste si la deputati oppos. — Cere a se primi testulu.

C. Tisza dice ca este gressita parerea d'a se eschide cutare classe din considera-tiunile de patriotismu. Lucrul acestu-a n'are d'a face cu patriotismulu, — ce d'aru si deciditoriu — nu s'ar poté eschide ni-mene. Ellu primește testulu asiá, precum este formulat. Destingera intre preutimea autonomica séu neautonom, inca este injustitia, era eschiderea preutilor seculari nu-pote fi motivata, ca-ci atunci preutii totu-roru confesiunilor aru trebui eschisi; a fara d'acest'a preutii sunt int'unu num-ru micu in camera. (Calugarii ar fi int'unu num-ru si mai micu, deci acestu argumentu schiopeta forte. Red.) Dar functionarii de statu si calugarii nu sunt independenti. Deci sustiene testulu atat pentru ei, catu si pen-tru calugari.

Madarász reflecta la assertiunile lui Mocsáry. Ellu doresce, ca toti deputatii se abdica de la ori-si-ce diregatoria. Preutii i-vede apti pentru deputatia, numai aceea doresce, ca sub durarea deputathei se nu-se

^{*)} In Nr. prec. Rubric'a; Bibliografia, a sau a fara din gresiela numele dui au- cesa ce prin acesta se supplinesco. Red.

pota servi si de mandatulu preutiescu. Majoritatea accepta testulu originalu.

E. Simon y i presenta unu punctu separatu dupa §. 3. care pote a remasu afara din nebogare de sama. Acelu-a e: „nu potu fi deputati cari dupa positiunea seu funcțiunea loru sunt membri camerei boierilor.“ — Csanády observa, că §. 1. allu proprieptatea, ca cei denumiti de guv. să nu fia dep. Csernátony spriginesce propunerea. Majoritatea o respinge.

A. Lázár la incisulu despre secestrarea diurnelor deputatilor dice: că acestea si banii de cortel sunt medilocele pentru sustinerea vietiei deputatului, prin urmare nu potu fi secestrate nici de ministru, nici de usurari. In privintă acesta aproba parerea lui Justh, dar lu-intréba pentru ce n'au fostu de asta parerere si atunci, candu camer'a intr'o sied. inchisa decise secestrarea. (Aprobare.)

Ugron si Schmaus primesce testulu. B. Măriássy, Ö. Kállay si Mukits spriginescu pre Lázár. La votare §. 4. se primesce dupa testulu originalu cu 112 voturi contr'a 97.

L. Kvassay propune unu §. nou, care aru fi sè se puna dupa §. 4. „Daca se deschide concursu contra cutarui deputatu seu daca respectivulu committe vre una crima prevediuta in legea electorală — este silitu a-si depune mandatulu“. Propune mai departe, ca §-lu acestu-a sè remana pendinte pana ce se va face assemene dispusetiune si in legea electorală.

Paczolay primesce propunerea lui Kvassay dar amenarea nu. In locul acestei-a recumenda urmatoria modificatiune: „Deputatulu, daca ajunge in atari imprejurari, pentru cari perde dreptulu de allegera, este silitu a-si depune mandatulu.“ Asupra acestui casu, va decide camera intr'unu modu correspundatoriu.

Refer. L. Horváth: Amanarea ar fi assemenea cu amanarea legii, deci nu-o primesce. Cătu pentru cealalta propunere, comis. centr. va face dispusetiunile necesarie in novell'a elect. Majoritatea respinge ambele propuner. — §. 5. se primesce cu modificarea lui Lukó, ca la alineatulu allu doilea in locul cuventului „regulamentu“ sè se puna „regulamentul casei.“ §§. 6, si 7. se accepta fără discussiune.

La §. 8. C. Tisza face urm. adaugementu la alineatulu allu treilea: „Sub regul'a acesta cadu acei-a, cari de la unu postu impreunatu cu lefa dar compatibilu cu deputati'a, sunt denumiti la altu postu totu compatibilu si impreunatu cu solutiune.“

Camer'a primesce §. 8. cu modif. lui Tisza. — §. 9. se primi fără observatiune. — La §. 10. Csanády dupa cuventulu: „competititia“ propune urmatorulu passagiu „precum nici in diurnele deputatului.“ Remete si Móricz vorbescu iu contr'a modificar. Camer'a primesce testulu orig. —

§. 11. se primi nemodificat. La §. 12 Tombor opinendia elasserea §-lui de órace §. acestu-a se referece la toti deputatii, asiá dara si la croati. Mai departe cere ca legea de incompatibilitate sè nu se estinde si asupr'a deputatilor croati ci guvernulu sè fia indrumatu ca sè faca passii necessari ca si in Croati'a sè se faca assemene lege. — Refer. Horváth observa că legea acesta se estinde si asupr'a deputatilor croati, cari occupa locu in camera dar legea acesta nu vatema pactulu nici prejudeca drepturilor camerii Croatiie.

Trifunatul in numele deputatilor serbi presenta modificar la §. 12 prin care cuvintele din urma: „are valoare pentru toti deputati din camera“ sè se lasse afara.

Refer. Horváth pre langa modificatiunile amintite propune urm. adaugementu la §. 12 „Relatiunea dep. croati cătra guv. loru nu se vatema prin legea acesta.“

Camer'a primesce §. lu cu adaugemntul comis. centr.

Cu acesta se fini desbatterea speciale a proiectului.

Siedinti'a se redica la 13/4. d. m.

Bradu, (Comit. Zarandu) 20 Juniu,

Onorate Dle Redactoru! Essindu in foia ce redigeti — Nr. 46 — una corespondintia

din Bradu cu data. 2. Jun. (21 Maiu) 1874, in carea unu anonim ca se gereză de membru allu Comitetului gymnasiale din Bradu, merge atât de departe in nerusinatele sali miniuni, in cătu incriminea nu numai pre Comitetul Representantei, ci si pre Representant'a gymnasialui rom. gr. or. din Bradu precum si pre subsemnatulu ca preside allu Comitetului si Representant'i afirmandu: cumcă la candidarea unui professoru pentru una catedra vacante amu si comissu celle mai grave nelegiuri, am calcatu statutulu etc. etc. me vedu atacatu int' unu organu publicu nu numai in onorea mea si sanctitatea officielor ce portu, ci si in onorea mea ca omu privat in sanctuarilu familiei. Deci neaffandu ou lucru demu: a me demite in polemics jurnalisticu cu unu astfelu de calumnatori desbracatu de tota pudicitia si semindu-me curatu in consciintia mea spre linisirea publicului cetitoriu si a celor ce nu me cunoscu mai de a aproape, me marginescu numai pre langa declararea d'in parte-mi: Cumca tote acelle assertiuni atât ce atinge person'a mea in specie cătu si personele morale in genere, cuprinse in corespondint'a amintita, sunt numai mintiuni grossolane, calumnii nerusinate si pure inventiuni. In casu candu calumnatoriulu anonim va essi cu numele adeveratu la lupta onesta pre facia, lu voiu intempină cum se cuvine si voi da deslucirile de lipsa; pana atunci inse nu potu decătu sè respingu tote acelle assertiuni false si sè stigmatizezu inca odata pre acelu correspundinte de mai „infam u calumnatori u.“

Rugandu-Ve, Dle Red. a da locu etc. Sum, etc.

Nicolau I. Mihailianu

Popopu gr. or. a Zarandului, Presida Representantiei si Comitetului gymnasialui rom. gr. or. din Bradu, directore gymnasialu si asessore cistorialu in senatulu scolariu.

Multu onoratului Domnu Petru Branu protopopu si profesore in

Satumare

Opulu D.vostre „Margaritarie“ cu bucuria lam primitu. Mi scrieti că dein partie acestea altii nu s'a prenumeratu nimeni a fora de mine la mentionatulu opu — deca l'voi asta demnu se-lu recomandu si la altii: opulu D.vostre e demnu ca fiesce carale se-lu posieda in biblioteca s'a.

Me voiu sili domnulu mieu cătu mieu sta in potentia a-lu recomandă atâtua catra colegii miei dein giuru cari, porta numai Economulu (acesta încă pote nu laru porta, d'ar mise pare că nulu solvescu dein punga loru, ci dein a baserece) dein Blasius; cătu si la altii cari mi-au spusu că in annulu trecutu au portat „Telegrafulu“ si cari dicu că calendariulu cu potcova dein Sabiu i mai bunu decătu, cellu cu litere totu de a-colo — alui Visarionu.

Cum se imbraciosidu si incoragiadu auctorii nostri, s'a disu de multe ori domnulu mieu cu multe ocasiuni. — Cellu ce voiose se scie adeverata volore a opului „Marg“ placasi a ceti inca o data Nru 29. allu „Fed.“ a. c. pag. 422. — Dreptu a Ti disu d.vosra intrunu Nru allu „Fed.“, dupa ce fecunditatea opului — pre semne — nu sta in proportiune cu sterilitatea tem-pului, si a literaturei nostre de astadi.

Me servu de acesta ocasiune, spre a Ve roga domnulu mieu se primesci asiguranti'a semtiemtelor mele fratiesci si devotate. M. Panit 1. Juliu 1874. Allu d.vostre:

Joanne Teslauanu
prestu romanu.

VARIETATI.

* D. Alessandru Marcoviciu membru censiliului medicale superioru este numit delegatu allu Romaniei la conferint'a medicale ce se va tienă la Vienn'a in lun'a viitoria.

** Principele Milianu allu Serbiei va cercetă in cursulu lunei Juliu curtile de la Berlinu si Rom'a, pentru a se prezenta in persona domnitorilor Germaniei si Italiei. (La Roum.)

*** D. Constantinu Rosetti-So-

escu fratele principessei Elen'a Cuza, s'a casatoritu cu domnisor'a Sofi'a Doniciu ficea celebrul fabulist roman Aless. Doniciu. (Cur. de Iassi.)

= Domnitorul Romaniei cu domn'si cu principele Leopoldu (fratele Domnitorului, care de căte-va septembane petrec la Bucuresti) au plecatu sambet'a trec. la manastirea Sinaia, unde voru sta căte-va septembane mai nainte d'a pleca la scaldatorie in strainetate. (La Roum.)

= Diariele d'in Romania vorbesu de spre vedint'a ce principale de Muntenegru va face Domnitorul Romaniei cu incepertul tomnei si că cu acesta occasiune se va face mare concentratiune de ostiri pentru esercitiile milit. de toamna in jurul Bucurestilor.

(Tis'a florida) In Juniu millione de insecte aripiate accoperu suprafaci'a riului Tis'a, unu fenomenu acestu-a despre care poporul dice că „Tis'a infloresce.“ Domnec'a trecuta se arretă acestu fenomenu la Seghedin in tota poterea sa, menuntele sboratorie accoperiau nu numai tota suprafaci'a apei, ci nori d'aceste insecte se redicau in aeru. Elle numai o dì gusta placerile vietiei, apoi se arruncă in riu, unde si-affla mormentulu.

Rogare!

Societatea „Petru Maior“ dupa ce acumu a pusu baza unei biblioteci, care din dì in dì se inavtiesc, si-tiene de detorintia indispensabile a se ingrigi, ca sè procure pre sam'a s'a opurile fericitului ei patronu Petru Maior. Deci roga pre acel domni, cari dispunu de esemplarile d'in opurile numitului autoru si deschilinitu d'in Istoria politica si besericésca a Romanilor, si cari aru vof a le oferi societatei, pre langa óre-care renumeratiune, sè binevoiesca a se adressă in acesta privintia la soc. „Petru Maior“ (Bpest'a Waitzner-Gasse Nr. 12.) facandu cunoscuta totodata si renumeratiunea, seu preste totu conditiunile pre langa cari aru fi aplicati a-le oferi.

Incredintiamu pre on. domni respectivi, că voru face unu servitul forte mare societati, si preste totu tenerime, chiaru intregei colonie romane d'in capital'a Ungariei.

Bpest'a in 1. Jul. 1874.

Comitetulu.

Sciri mai noi.

Berlin, 1. Jul. „Corresp. province“ vorbindu despre consideratiunile pacifice ivite in conferint'a episcopale d'in Fuld'a, dice, că ori ce incercare de pace ce nu ar sta pre bas'a legilor constituionali, este indesertu.

Paderborn, 2. jul. Eppulu Martinu fù provocatu de tribunalulu districtuale, ca in restimpu de trei dille sè incepa pedeps'a de reclusiune la care au fostu condemnatu.

Madridu, 29. jun. Maresc. Conci'a fù ucis in batalia de la Muzo, armata remase intacta, Zabala fù numit commandante supr. ostilor de nordu, gener. Cottener fù numit minister de resb. si Sagasta presid. consiliului minist. — Mortea marescalecului Conci'a este mare perdere, dar nu va ave influiu-tia asupr'a operatiunilor milit. cari se urmează cu multa energie. — Serrano au sosit la Madridu, 18 tunuri se speduira cu grada la ostirea nordica.

Vienn'a, 30. jun. Mducele Constantinus pleca asta-di spre Varsavi'a. M. S. imp. lu-petrecu la callea ferrata unde si-lu remasu bunu de la ospele sèu. — Comisiunea internationale numita inca in an. trec. intellegandu-se cu burs'a de grane d'in Vienn'a decise tienerea unui tergu internationale de grane la Vienn'a in dillele 12. si 13. Augustu,

a. c. impreunata cu acestu-a se va totodata espositiune speciale de machi si de instrumente auxiliare de ale rarilor, arrangiata de reuniunea in striaria d'in Austri'a infer. Unu art. d'in edit. de sera a dñariului of. Vienn'a despre conferint'a sanitaria internationale ce se va deschide manevră in staruintielor d'a se regulă carantină prin modificarea si inlaturarea preselor de inchisore, netrebnice, vessatoare si impedecatorie de comunicatiune, ceea ce numai prin staruintie intrantele guyanelor se poate ajunge, caria inspirate de semtiuri umanitare sè desbrace scrupulii minutiosi la suslare.

Bayonne, 30. jun. Ostirile guvernului inaintasse victoriose Joi si Vipana Sambeta la Estella incercandu a luá cu assaltu positiunile mai născute domnescu Estella, aci fusera respins in desordine, dupa mortea lui Conflug'a devenit generale, artilleria aperi a retragerea divisiunii Echagu. Tote tunurile si trenurile au fostu trasse, — perderea Republicanilor 4000 omeni, alle Carlistilor inca mari.

„Albină“

Institutu de creditu si de economie Sabiu.

primesce depuneri de capitale si fructificare:

- pre langa annunciarea ridicarii sensului statutelor, cu 6% interes;
- sub conditiune, d'a se annunca institutului ridicarea depunerii la luna inainte, cu 6 1/2%;
- sub conditiune, d'a se annunca institutului ridicarea depunerii la luna inainte, cu 7% interes.

Cu privire la conditiunile b) si deponentulu are a se dechiară in d'depunerii, că-ci altu-cum inlocarea a privi ca urmata sub conditiunea a).

Interesele incep cu diu'a, care meza dupa diu'a depunerii si incetează diu'a premergatoria dillei, in carea ridicata depunere cu acelu adausu si că numai de la acelle capitale se interese, cari stau depuse la institutu pucinu 15 dille.

Depunerile tramise prin posta resolu totu deaun'a in diu'a prima prin spedarea libellului la addressa deponentului.

Sabiu, 23. Juniu, 1874.

Directiunea institutului

Burs'a de Vienn'a, 4 Jul. 1874.

Metallice 5%	69
Imprumutul nat. 5%	73
Sorti din 1860	103
Actionile bancii	977
Actionile instit. de creditu	161
Obligatiuni rurale ung.	59
" " Temisiane	74
" " Transilvane	141
" " Croato-slav.	76
Londonu	111
Argintu	105
Galbenu	532
Napoleond'or	8

ALESSANDRU ROMAN

Propriet., edit. si red. respundet.